

ערב הביל ירד על בני ברק, עוטף באד את הבניינים העזובים. חלונות קרועים פערו פיות שחורים, כמהים ללחלוחית של חיים. לבדו צעד זאבי ברחוב החשוך, פלגי זיעה ניגרים מצווארו מטה. הוא הידק קלות את הצווארון המקרר שעל גופו, לוחץ מוכנית על הקצוות המשולשים. אפס, גל הקור המיוחל לא זרם אל צווארו.

“גלקור שירות תיקונים”, הוא הכריז ברמה לתוך הפלאפון, מילותיו שבות אליו בהד מן המבואות הריקניים ומהגינות הכמושות.

“עקב תקלה זמנית לא יינתן שירות לקוחות”, קול לקוני בקע בתשובה מהפלאפון שלו. זאבי נשף באכזבה.

“תקלה זמנית קבועה”, מישהו צחקק מאחוריו.

זאבי הסתובב לעברו. “טוב לראות בני אדם פה ושם”, האיש אמר, אפוף כולו זרמי קור דרגה שלוש. “אתה הבן של ליפשיץ מרמב”ם, אם אינני טועה. אני שכן מהבניין ליד. הם עזבו, ההורים שלך?”

“עברו לפקיעין, עם אחותי”, זאבי השיב קצרות. הדרך אצה לו. שרבני מהכולל ידע לספר שליברמן עורכים היום מכירת חיסול סופית של כל דגמי החליפות והפראקים. השווער שלו יצפה לראות אותו לבוש בהתאם לשטעלע שתפר לו, כאשר ינחת אצלם בפרו. אולי יקנה גם כובע חדש.

אם יספיק. יש לו רבע שעה לכל הסיבוב.

"אתה בטח לכסיף". האיש לא הניח לו.

זאבי נענע את ראשו אלכסונית בתנועה בלתי מחייבת. "נו, ניפגש שם", האיש סיכם, לוחץ ממושכות על בוכנת החצייה. "גם זה לא עובד". הוא משך את ידו, מחייך לזאבי במבוכה. "אבל מי צריך. ממילא כמעט אין מכוניות על הכביש".

"אנחנו לפרו". זאבי חש לא בנוח להניח לאיש לבוסס בטעותו. "חמי גר שם כבר שנים. הוא מוברג היטב בקהילה של וילהלם באיקיטוס".

"יפה!" האיש הביט בו, שביב קנאה נצץ בעינו. "אז אתה בא אל המוכן. בטח סידר לך כולל".

'סידר לי ראשות כולל', זאבי עצר בלשונו ולא אמר, 'זה למה הקנייה עכשיו'.

החנות היתה חשוכה ומגובבת, אפילו לא בבואה קלושה של הפאר שנשקף תמיד מחלון הראווה המסוגנן שלה. "פראק מידה ארבעים ושש, לונג", כרז זאבי לתוך המיקרופון שבסטנד, מקבל לתוך ידיו שלושה פריטים.

השלישי הלם אותו פלאים. דמותו, שנשקפה אליו מן המראה, הממה אותו לרגע. היא שידרה איפוק מכובד ונעימות כובשת והיתה פשוט הוא.

"תפור עליך", נער השירות מאחוריו הדהד. "שלוש מאות וחמישים וירו וזה שלך".

זאבי הסתובב אליו, מופתע. בכלל לא שם לב שיש גם בני אדם בשטח. הסלוגן המוכר עד זרא היה מרוח על חולצתו של הנער באותיות אדומות זוויתיות. "שמאל זה הכל", אתה אומר", זאבי השים עצמו כפוגש במילים לראשונה בחייו. "אז אם ככה, בחור, מה אתה עושה בבני ברק?"

אדי קור נשבו מהחולצה האדומה, אבל הבחור היה דווקא אדיב. "בני ברק לא כל כך שחורה בשבילי", הוא הפתיע. "למדתי פעם עם אברך במדרשה באחוזת שפע. באתי לומר לו שלום, אבל לא מצאתי אותו פה. מישהו שכנע אותי לעשות קצת יורו בינתיים".

"זה מזכיר לי שאני צריך להיפרד מצורי", זאבי מלמל לעצמו, פושט את הפראק, מבחין בהתקן שבצווארונו. "תגיד", הוא שאל את הנער, "הצווארון המקרר הזה הוא של גלקור או פריזדון?"

"גלקור כבר פשטה את הרגל. זה היה סטארט-אפ ישראלי", הנער עדכן, הופך את צווארון הפראק. "זה פריזדון. הלוויין שלהם עובד יופי".

"עובד עד שהם יחליטו לנתק את התקשורת עם סורוס", קול מאחוריו גיחך.

זאבי סב מיד. "צורי!" הוא קרא בהפתעה. הנער 'שלו' מהמדרשה הפציע פתאום בחנות השכוחה. הגיע כנראה לחפש את החבר שלו. אולי זו ההזדמנות שלהם להיפרד, ואולי צריך לארגן משהו מכובד יותר. שנה וחצי הם למדו יחד. עם הארץ דאורייתא היה הבחור הזה, אבל לא 'להכעיס'ניק' בכלל.

"אתם מכירים?" הנער והחולצה קפצו.

"הוא היה האברך שלי", צורי היה הראשון שהתעשת. "הרב זאבי שמעתי שאתה יורד לפרו. ככה אתה נוטש אותנו?"

"כאילו היית בא אחריי לכסיף עם כל החרדים", נער השירות נשף בבוז. "המיסוך של החרדים שם הוא כמו בבני ברק. אין לך סיכוי לחיות שם עם הפלאפון שלך".

"ההורים שלי בכיוון של משמר הירדן", צורי הודה. "אבל דוד שלי הוא הבעיה. הוא לא יודע מה לעשות עם עצמו. הוא על הכונת של סורוס".

"דוד שלך?" זאבי עמל להעלות ממוחו פרטי מידע אודותיו. צורי סיפר לו לא פעם על הדוד שלו, המפקד מהצבא. ימני של פעם, מלפני שהכל נגמר.

"הוא ממנהיגי המחתרת. ממשיך דרכו של סבא בפועל", צורי ביאר, שמץ גאווה בקולו. "כמו סבא שלי, הוא לא מוכן לעזוב את המדינה בשעתה הקשה, למרות שהמשפחה של אשתו עקרה לבריטניה. כרגע זו שעת דמדומים, אז הוא לא בסכנה. אבל כשברית סורוס תשלוט פה סופית - הוא עלול למצוא את עצמו באחד מבתי הכלא שהם מכשירים עכשיו לקליטת מורדים".

"בית כלא!" זאבי הצטמרר. הוא לא חשב שהמצב מסוכן עד כדי כך. הרי מנהיגי ברית סורוס הבטיחו אוטונומיה בתוך המובלעות שגדרו לטובת היהודים הנותרים בארץ. מה אכפת להם מה חושב בליבו מפקד שזמנו תם זה מכבר.

"בית כלא. במקרה הטוב", צורי הרכין את ראשו ולא יסף.

על רקע האפלולית בחנות בלטו פניו הסמוקות של נער השירות. "בשביל מה הוא נלחם? ובשביל מי?" קרא בלהט לעבר צורי, חולצתו האדומה מתנופפת. "דון קישוט, אפילו בלי סוס. הרי המדינה ממילא תחדל להתקיים בקרוב!"

"הגזמת, תומר". צורי ניגש אל הקיר שמשמאל לפתח. "מים קרים", קרא בקול. הכוס החליקה מעדנות מן התושבת שבקיר, מלאה מים עד שפתה. הוא הגיש אותה לחבר שלו. "קח, תשתה", אמר, "ותירגע".

"תודה, לא סומך על הסינון של "מי זך" עכשיו", תומר דחה את המחווה. "כמעט שום מערכת כבר לא עובדת בערים".

זאבי לחץ על זרת ידו השמאלית. "השעה שבע עשרים ואחת", חיישן השעון כרו. הו, כבר מאוחר. הוא חייב לזוז. הערב מתקיימת מסיבת הסיום בכולל שלו. הראש-כולל ביקש מכולם להגיע בזמן, והוא עדיין לא כתב את הגראמען.

רוב האברכים ייפגשו הלאה בכסיף, אבל הוא מהבודדים שנפרדים באמת. הוא לא יכול להחמיץ את האירוע.

"המערכת של התשלום כן עובדת?" הוא שאל בחצי חיוך, מתקדם לעבר הדלפק. במתח מה הניח את אצבעו על החישון המותקן בעמדת התשלום.

"שולם!" תומר הכריז, אורז את הרכש בשקית יוקרה מאובקת. "תאמין לי, הרב של צורי, עשית עסקה שווה".

"תלווה אותי, צורי?" זאבי ביקש. יחד יצאו שניהם לרחוב ההביל. "בדיוק ניסיתי לחשוב איך אני מצליח לפגוש אותך ולהיפרד".

צורי הניף את ידו בביטול. "אנחנו לא קשיות בכיניות", הוא חרץ, אבל עינו הימנית עפעפה נמרצות וזאבי הבחין בכך.

"אני קצת כן מתרגש מן הפרידה הצפויה", זאבי החליט לתלות את הקולר על צווארו שלו. "אתה יודע, שנה וחצי לא הולכות ברגל. נקשרתי אליך. תוכל לבוא אלי מחר בערב? נשב על עוגה טובה וניפרד מתוך דברי תורה".

"לבית הכנסת באחוזת שפע?" בטבעו היה צורי קל להתרצות. אגוז קשה בחוץ, בפנים היה רך כחמאה.

"לא, לא. בית הכנסת 'שפע רב' כבר איננו פעיל, לצערי. בשבוע שעבר השכונה היא כולה עברה קומפלט לכסיף". גם בן דוד שלו היה ביניהם, ושני חברים מהישיבה. הם השאירו אחריהם שממה ברחובות ותחושה חמוצה בלבבות. בני ברק הופכת לעיר רפאים. "אבל מה רע בבית שלי? אמנם המדרגות הנעות מזייפות לפעמים, אבל חיישן הטמפרטורה עדיין עובד. אל תדאג, לא תסבול אצלי מחום".

"לא דאגתי בכלל", צורי צחק. "במיוחד אחרי שהבטחת לי עוגה טובה. תאמין לי, הרב זאב, אני כבר מכיר אתכם. אצלכם החרדים לא חסר כלום. מערכות נוחות הכי מתקדמות. אוכל, תחבורה. האמת, הייתי המום לגלות את זה בהתחלה, כשהגעתי למדרשה".

זאבי הזדקף, מופתע. "מה חשבת למצוא בבני ברק?" שאל, ובלו שרצה בכך נשמע מתגונן. "עגלות רתומות לסוסים?"

"לא'ידע", צורי נבוכך פתאום, חש אולי בהלך הנפש של איש שיחו. "דמיינתי אותה מנותקת יותר. לא כל כך המ... עכשווית, טכנולוגית".

"אבל אנחנו לא מכניסים יותר מדור חמש, אתה יודע". זאבי העביר משקלו מרגל לרגל. היה לו חם והיה לו מאוחר, ואף אחד לא ביקש ממנו לשמש כסנגור. ראשו כאב.

"כן, נכון. בקטע של התקשורת אתם לא מתפתים. אני יודע. פה אני לא מצליח להפעיל את הפלאפון שלי. שמתם מיסוך שמחזיר אתכם עשר שנים אחורה". גם צורי נראה היה כמי שמעוניין לסגור יפה ולומר שלום. "אז ניפגש מחר, כן?"

הם נפרדו בחמיצות מה. חיישן השעון בזרת כרז על השעה שבע שלוש ושמונה. רגע ארוך עוד ניצב זאבי ברחוב, לופת בידו הימנית את השקית של 'ליברמן'. הוא צריך להתקשר לחני, לבקש ממנה להכין עוגה שווה לאורח.

שלוש מכוניות שירות אוטונומיות חנו לצד המדרכה באורות מהבהבים. הוא השתחל לתוך אחת מהן. "גורדון שבע עשרה", הוא כרו לתוך החיישן שמתחת לשמשה הקדמית. המכונית יצאה לדרכה. בעוד ארבע דקות ושלושים שניות כבר יגיע לכולל. "חני", הוא קרא עכשיו מול הפלאפון שלו.

"עוגה יפה?" חני ענתה לו מיד. "בכל מקרה אין לי ממה להכין אותה, זאבי. שירות המשלוחים הארצי הפסיק לפעול אתמול ובסופר השכונתי המדפים כמעט ריקים. אני לא יודעת איך נשרוד את שלושת השבועות עד לטיסה".

"אז תדפיסי עוגה, אין ברירה". לזאבי אצה השעה, שתי דקות וארבע עשרה שניות והמכונית תגיע ליעד. אין פקקים עכשיו בעיר. "אם הולכים על הדפסה, באמת לא דחוף לדבר על זה עכשיו. תספיק לך התראה של חצי שעה לפני הביקור. נכון?"

"לא בטוח", חני ציננה. יוני שלו ייבב ברקע. "המכונות מזייפות עכשיו. שמעתי שלוברברג העולמית לא מוכנה לעבוד בתוך הכאוס הזה. כנראה ייקח זמן עד שסורוס יארגנו חלופה למכונות שלה".

"מילא, יהיה בלי עוגה", זאבי גנח. "צורי ייווכח לגלות שאנחנו רוחניים מאוד דווקא".

"שאנחנו מה?" חני תמוהה. "רגע, יוני, אני מדברת עם אבא".

"תני לי אותו", זאבי קפץ על ההזדמנות. "לפחות יקבל נשיקה דרך הטלפון. את זוכרת שיש הערב מסיבת פרידה מהכולל, כן?"

"כן, כולם נפרדים מכולם", חני רטנה, "ואחר כך ייפגשו ממילא בכסוף. שמעתי שהולך להיות שם פיצוץ אוכלוסין. כמעט כל המבנים הקיימים נתפסו. אנשים כבר מדפיסים בתים".

"הגעת ליעד", המכונית דממה.

"נדבר, חני". זאבי יצא מן הרכב, גל הבל מתנפל עליו מכל עבר. "אני קצת קצר עכשיו בזמן. לא כתבתי גראמען".

"בעזרת ה', אתה תצליח. אתה טוב בזה", חני פרגנה. "לא, יוני, אבא לא יכול עכשיו. נדבר, להתראות".

אור בקע מחלונות הכולל. גרירת שולחנות, נקישות ספסלים והמיה של דיבורים זלגו מן הכתלים החוצה. זאבי ניצב דומם לרגע, סופג את המראות והקולות. בטח זליג מארגן שם הכל עם תנחום ומשה צבי, חבורת אברכים יקרים ששום טרחה איננה למטה מכבודם. ולחשוב שהוא נפרד מכל אלו. גל של כאב עלה בגרונו, נאחז בו כגוש.

חמש שנים של שובע חווה כאן. מי יודע מה מחכה לו באיקיטוס. עם כל הכבוד לרב וילהלם ולרשת הכוללים המתפתחת שלו, כמעט אף אחד מהלומדים בהם אינו בוגר ישיבה מוכרת. הכולל שבראשו הוא יעמוד הוא בעצם סוג של מסגרת למתחזקים, לא משהו שדומה בכלל לרף שהורגל אליו.

טוב, בשביל זה הוא מגיע לשם. התפקיד קורא לו. ידיות השקית מ'ליברמן' הזיעו על אצבעותיו.

"ניכנס, ר' זאב?" שלוימה שפיצר הפתיע אותו מאחור.

"עוד לא כתבתי את הגראמען", זאבי חייך בהתנצלות. "כמה דקות ואני מצטרף".

הוא הביט נכחו ברחוב השקט. איפה ישב לכתוב? מעבר לכביש קרץ לו מבנה השטיבל השכונתי, ריקני וחשוך. זאבי חצה את הכביש במהירות. "לא הבטת לצדדים", החיישן על התמרור לצידו כרוז מונוטונית.

המבנה החד קומתי קיבל את פניו בשתיקה קודרת. פעם, זה היה ממש לא מזמון, הוא היה הומה אדם. תמיד יכול היה לתפוס שם מניין למנחה או למעריב. מעולם לא קידמה אותו דלת סגורה.

היא היתה נטולת ידית, הדלת, וזאבי הדף אותה קלות במרפקו. חתול כלוא ניצל את הזדמנות הפז והגיח החוצה, מתחכך ברגליו. זאבי קפץ בבהלה. "שועלים הילכו בו", מלמל לעצמו, נותר עומד בפתח, מתחת לנורת החירום, כשהוא נשען על המשקוף הקלוף. הלחות שטפה אותו גלים גלים. המכשיר סופח הלחות לא נענה ללחיצותיו החוזרות. עוד משהו שחדל לעבוד.

'התנתק עכשיו מהכל', פקד על עצמו. 'אין גלקור ואין סופח, אין סורוס ואין פרו'.

המילים נורו מפיו במרץ, מסתדרות באבחה לשורות מחורזות, כאילו כתבו את עצמן. ראשי סוגיות ונושאי חבורות שנמסרו במשך השנה החולפת נשזרו בדברי שבח לאברכי הכולל המובחר. כתרים נקשרו לראש הכולל, הרב ארליך.

אח, הרב ארליך! אלף מילות שיר לא תבענה תהילתו. בקי מופלא מחד ועמקן ומנתח מאידך: מייחד לגבוה אונו, מכבד קונו בגרונו, מוות וחיים בלשונו. כתב זאבי בשטף.

האברכים כולם יזדהו. לכושר האבחנה של ראש הכולל שלהם יצאו מוניטין בכל העיר, גם כשהיתה מלאה חכמים וסופרים. באבחת פה הופך האיש חצאי סברות ושברי אמיתות לבניין מפואר, ובמאות מקרים אחרים הוא שומט אחיזות מדומות ובניין עקום קורס תחתיו באחת. ובאיזו ענווה ונעימות הוא מתנהל מול הפונים!

צפצוף בקע מכיסו. זאבי שלף את הנייד.

"הרב ליפשיץ!" קולו של זליג מהכולל גדש את חלל המבואה של השטיבל הקטן. "נטלנו ידיים כבר לפני חצי שעה. שתי לחמניות הדפסתי לך, עם זעתר ועם שומשום. מחכים לכם ולגראמען שלכם".

"אני כבר---" זאבי התחיל לומר, רגע לפני שנורת החיווי האדומה בפלאפון שלו החלה מהבהבת בעוצמה הגבוהה ביותר. "אני חייב לנתק, זליג", הוא הספיק לומר. "קיבלתי קריאת חירום מהבית".